

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 59/2023
16.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Миленко Тодоресков, адвокат из ..., против тужене Основне школе „Доситеј Обрадовић“ из Опова, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Зрењанину, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2647/22 од 16.09.2022. године, у седници одржаној 16.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2647/22 од 16.09.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 84/21 од 09.06.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиле па је обавезана тужена да тужиљи на име накнаде трошкова топлог obroка и регреса за коришћење годишњег одмора, за период од 01.01.2018. године до 31.12.2020. године, исплати укупан износ од 145.064,41 динар, и то у појединачним месечним износима и са затезном каматом на сваки појединачни износ, као у његовом садржају. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле преко досуђених па до тражених износа на име накнаде за топли оброк и регрес, са каматом, као у његовом садржају. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 121.402,58 динара са затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле за ослобађање од плаћања судских такси у овој правној ствари.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2647/22 од 16.09.2022. године преиначена је првостепена пресуда у ставу првом и трећем изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле за исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.01.2018. године до 31.12.2020. године, са каматом, и одбијен захтев тужиле за накнаду трошкова парничног поступка, са каматом, а иста обавезана да туженој накнади трошкове

првостепеног поступка у износу од 6.000,00 динара. Првостепена пресуда је потврђена у ставу четвртом изреке, и у том делу жалба тужиле одбијена као неоснована. Тужилја је обавезана да туженој накнади трошкове поступка по жалби у износу од 18.000,00 динара..

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилја је изјавила благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредби члана 408. ЗПП и оценио да је ревизија тужиле неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилја је запослена код тужене, на радном месту ..., са коефицијентом за обрачун зараде 6,30. У току утуженог периода тужена је тужилји исплаћивала минималну зараду и није вршила исплату трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Висина тражених накнада утврђена је вештачењем од стране судског вештака економско-финансијске струке.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, позивајући се на одредбе члана 111. и 112. Закона о раду закључио да у износу минималне зараде, по дефиницији минималне зараде из одредбе члана 111. Закона о раду не могу бити садржане предметне накнаде трошкова и на основу тог закључка заузео становиште да у ситуацији када је запосленима плата исплаћена у висини до минималне зараде произлази да право на накнаду предметних трошкова запосленима није реализовано. Из тог разлога је тужена дужна да тужилји наведене трошкове накнади у износима утврђеним вештачењем, при чему је првостепени суд прихватио варијанту обрачуна наведених трошкова према параметрима за законску минималну зараду у РС.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, будући да су, према одредби члана 4. став 2. Законом о платама у државним органима и јавним службама, који се сходно члану 7 Закона о основама система образовања и васпитања примењује и на запослене у основним и средњим школама, у коефицијенту за обрачун плате садржане накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, због чега нема основа за исплату тражених новчаних потраживања.

Неосновано се ревизијом указује да је наведени закључак другостепеног суда заснован на погрешној примени материјалног права.

Одребом члана 187. став 3. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник Републике Србије“ број 88/17 ... 129/21) прописано је да се на утврђивање и обрачун плата, накнада и додатака запослених у установи примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама.

Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник Републике Србије“ број 34/01 ... 86/19) прописан је начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе. Одредбом члана 3. став 1. тог закона прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за Председника републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама Председника републике и Народне скупштине Републике Србије. Према одредби члана 4. став 1. и 2. наведеног закона, коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, и садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка 1. те Уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених из члана 1. који се примењују на запослене у основном образовању.

Одредбом члана 118. став 1. тачка 5. и 6. Закона о раду прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, поред осталог и за исхрану у току рада, ако послодавац то право није обезбедио на други начин и за регрес за коришћење годишњег одмора, при чему висина трошкова исхране у току рада мора бити изражена у новцу. Одредбе овог закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено (члан 2. став 2).

Посебан колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник Републике Србије“ број 21/15 и 27/22) одређује елементе за утврђивање плате, тако што прописује да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плата, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата у складу са законом, а уколико је основна плата запосленог која је утврђена на основу основице за обрачун плата и коефицијента из прописа о коефицијентима за обрачун и исплату плата за пуно радно време и остварени стандардни учинак мања од минималне зараде, основна плата запосленог утврђена на наведени начин исплаћује се у висини минималне зараде (члан 20. став 1. и 2).

Тужилја је запослена у школи, па се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само у случају када посебним законом положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Како је одредбом члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама прописано да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регрес за

коришћење годишњег одмора, произлази да та одредба посебног закона искључује примену одредбе члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду, при чему посебним колективним уговорима за запослене у јавним службама није предвиђено њихово право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. То право није предвиђено ни Посебним колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник Републике Србије“ број 21/2015), а важећим посебним колективним уговором за запослене у основним и средњим школама утврђено је право запослених на исплату плате у висини минималне зараде, али не и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора запосленима који примају плату у висини минималне зараде. С обзиром да је накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса у утуженом периоду тужиљи исплаћивана кроз коефицијент за обрачун њене плате, не припада јој право на додатну исплату накнаде ових трошкова коју потражује тужбом, без обзира на чињеницу да јој је плата исплаћивана у висини минималне зараде.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Како тужиља није успела у овом поступку, Врховни суд је, применом члана 165. става 1. у вези чланова 153. и 154. ЗПП, одбио захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић